

Maar hoe kan Dr Miskotte ooit verwachten, dat bij zulke ontanding „de kerk als kerk geen twijfel late wat het evangelie is” en „dat de bazuin der kerk geen onzeker geluid geeft”?

De Hervormde Kerk profiteert nu nog, in tal van plaatsen, van de traagheid en onverschilligheid van tal van haar leden, waardoor haar bazuin in vele gemeenten nog evangeliegeluid kan geven. Doch als die indolente massa eens wordt aangepord en opgezet tegen de kerk, met het wapen van hun stembijel in de hand, dan zouden kerkelijke toestanden als nu in „donker Noord-Holland” voorkomen, worden vernieuwvuldigd tot groot getal.

Dan zou bijvoorbeeld in Amsterdam, waar nu de confessionselen nog de meerderheid hebben, de kerk heel spoedig overspoeld zijn door den zondvloed van het ongeloof en de bazuin des evangelies tot verstomming worden gebracht.

Dat komt er van als men de kerk niet kerk laat blijven; erger, als de kerk van Christus Zijn kerk-ordinantien niet handhaaft en de kerk laat verbasteren, dat de bruid van Christus er nauwelijks meer uit te herkennen is.

Ondergrondse propaganda in het „Derde Rijk”.

Daarover schrijft H. Böhmke in „De Groene Amsterdammer”:

Ik herinner mij de eerste tijd na den Rijksdagbrand, de kameraden van wie men afscheid nam alsof ze zich tot den gang naar het schavot voorbereiden. In de hollen van hun knieën en armen brachten ze de clichés over waarmee het illegale materiaal in Duitsland gedrukt werd. Vrouwen brachten zoo tot 30 exemplaren van het bruinboek, tusschen hun borsten verpakt, over de grenzen. In het frame van hun fietsen wisten arbeiders kilo's materiaal te vervoeren. De illegale brochures vonden hun weg door verlaten mijngangen onder de grens, die zelfs beroepsmokkelaars te gevaarlijk achtten om te betreden; ze reisden samen met onschuldig uitzijende passagiers onder de handdoeken in den snel-trein, ze lagen verborgen onder den dubbelen bodem der zeekisten van matrozen.

Even later:

Waarom zou men een kameraad aan het gevaar blootstellen bij het transport van materiaal gepakt te worden, wanneer dit materiaal even veilig onder de kolenladingen van het Saargebied naar Baden kon reizen? Een handig aangebracht kalkmerk vergemakkelijkte den ingewijden evenzeer het vinden als het hun waarschuwde of de politie wellicht reeds een onderzoek had ingesteld. Benzinetanks van luxe- en vrachtauto's bevatten dikwijls, zonder dat hun eigenaars of bestuurders dit wisten, een dubbelen bodem. De onverwachte extra invoer van aardappelen schonk de gelegenheid om menigen verbruiker over de oorzaak dier aardappelschaarste nader in te lichten. Wij hebben reden om te gelooven dat menige huisvrouw bij het schoonmaken van haar piepers, niet onaangenaam verrast is geweest, daarin nog iets anders dan enkel oogen te vinden! Ook flesschen met berichten worden tegenwoordig niet slechts na een schipbreuk op zee gevonden, maar drijven met honderdtallen vaak de rivieren af naar Duitsland.

De geschiedenis der verzending van illegale literatuur naar Duitsland gelijkt op een wedstrijd tusschen bandieten en politie, zooals de Amerikaanse film die te zien geeft. In tegenstelling echter tot het einde dier films, behoudt de wetbreker bij dezen wedstrijd op de Gestapo vrijwel altijd een belangrijken voorsprong. Niet slechts is het een merkwaardig feit, dat meestal juist op de dagen waarop de Gestapo met Duitsche Gröndlichkeit over het heele rijk haar razia's op vervoermiddelen houdt, geen materiaal getransporteerd wordt. Merkwaardiger is de snelheid waarmee de illegale propagandisten bijna van week tot week hun methoden wisselen, zoodat de Gestapo zich grootendeels bezighoudt met het volgen van sporen, die reeds sinds lang werden verlaten.

Ook dit:

Een der beste en veiligste transportmiddelen vormde den geheelen vorigen zomer een touringcar, die, in dienst van een der groote nationaalsocialistische Ma-

den, plezierreizen naar het buitenland maakte. Niet doordat deze zaak ontdekt werd, maar doordat de drie S.A.-mannen en één S.S.-man, die hierbij betrokken waren, wegens andere oorzaken gearresteerd werden, is aan deze verbinding tenslotte een einde gekomen.

Vervolgens:

Bekend zijn de keeren dat manifesten van hooge gebouwen naar beneden vallen, over de balustrade in de zaal van een warenhuis geworpen worden, of, wanneer de trein vaart krijgt, omlaag dwarrelen van de wagons der bovengrondse. Meer moed behoort tot het uitdelen van z.g. reclamewerkjes in de straten, de verkoop van grammofoonplaten met illegalen tekst, het onder de deuren doorschuiven van manifesten en dergelijke methoden. Ook de post werkt ijverig mede en bezorgt vaak series drukwerken in couverts, die met het hoofd van een bekende firma voorzien zijn. De dag dat in een bepaalde wijk van Berlijn alle lezers van „Der Angriff” een manifest keurig opgevouwen in hun krant bezorgd kregen is, wegens de onvindbaarheid der daders, met zwarte kool in de annalen der Gestapo opgeteekend.

Persoonlijk is het mij overkomen, dat ik, in een boekwinkel in de Potsdamerstraat, een S.A. liederenbundel kocht, waarin een bepaald lied stond. De verkoper zocht in den inhoud na en reikte mij toen een bundeltje dat, tot mijn onzegbare verbazing, bij het opslaan thuis in het midden een afdruk van het bruinboek bleek te bevatten. Ik raade verschillende kennissen aan dezen liederenbundel aan te vragen en zij deden dezelfde ondervinding op, tot, op een goeden dag, het boekje uitverkocht was. De een of andere handige kerel moet deze boekjes, wellicht reeds bij de uitgeverij, tusschen de andere hebben gesmokkeld.

Als algemeene regel zou men kunnen zeggen: hoe illegaler de inhoud, hoe nationaler de verpakking. Het is mij gebeurd dat ik in een volkswijk van Berlijn aan een karretje sinaasappelen kocht, waarin later een dundrukbrochure in mikroskopischen druk verstopt bleek. Deze sinaasappels, die uit een naburig land waren ingevoerd, waren verpakt in een vloeitje met het opschrift: „Allerfeinste Apfelsinen speziell für Deutsche, Extra Selected”. Om de ironie te verhoogen omlijtte een zwart-wit-roode rand de eerste maten van „Ein Prosa der Gemüthlichkeit”!

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Aalst, Hoenza-Driel, Rossum en Well: Cand. G. F. Snel te Haulerwijk.
Drogeham: J. G. Adema te Opende.
Nieuwer-Amstel (Noord): A. Dragt J.H. te Noord Scharwoude.
Rijswijk (Z.-H.): P. G. Kunst te Deventer.

Aangenomen naar:

Monster: P. M. Veldhuijzen te Paesens.

Intrede te:

Oostwolde (Old.): Cand. K. Hart. Tekst: Matth. 24: 35.

Afscheid van:

Driebergen: S. Datema. Tekst: Handel. 10: 43.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De Classis Franeker der Geref. Kerken heeft praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard den heer W. Wijnia, theol. cand. te Franeker, die gaarne des Zondags de Kerken zal dienen en terstond een eventueel beroep in overweging kan nemen. Zijn adres is: Godsacker 12, telefoon 92.

Geref. Kerk te Driebergen.

Het adres van den Kerkeraad is thans bij den Scriba: H. B. van der Laan, Verheulalaan 3, Driebergen-Rijsenburg.

Prof. Dr H. H. Kuyper.

Uit Parijs wordt gemeld, dat Prof. Dr H. H. Kuyper, hoogleeraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, die

als Calvijnkenner internationale bekendheid heeft, benoemd is tot lid van het eere-comité, dat over de Calvijn-herdenking te Parijs en met name de Calvijn-tentoonstelling da van 1-31 Maart a.s. het beschermheerschap op zich genomen heeft.

Naar men weet, vindt de Calvijn-herdenking in Frankrijk plaats naar aanleiding van het feit, dat in 1935 het 400-jarig geleden is, dat Calvijn zijn „Instituut” aan koning Frans opdroeg.

Dr G. Elshove.

Dr G. Elshove te Rotterdam, geestelijk verzorger van het ziekenhuis „Eudokia”, heeft aan den Kerkeraad der Geref. Kerk aldaar medegedeeld, dat hij voornemens is, zijn arbeid in „Eudokia” in den loop van 1935 neer te leggen.

Cand. W. B. den Brave.

Het adres van den heer W. B. den Brave, candidaat te de Geref. Kerken, is van 21 Januari af niet meer Voorale A 13, Zwolle, maar: Wilhelminastraat 2, Zwolle, telef. 13.

Militie en Militia Christi.

Safety first. Veiligheid voor alles.
Dat is het slagwoord van ons reizend publiek.
Geen wonder, want het gaat immers om menschenlevens. Ouders, uw zoon, die in militairen dienst moet komen gaat ook op reis. Op reis van het onderlijk huis naar een garnizoensplaats. Op reis van de oude en vertrouwde omgeving naar het vreemde en onbekende terrein.

Veiligheid voor alles.

Zult u daar ook aan denken, als uw jongen onder wapenen komt en de reis naar de kazerne aanvaardt? Zult u hem een Bijbel als Reisgids meegeven? Zult u hem wijzen op de gevaren, die er dreigen?

De ervaring leert, dat er nog zoo talloos vele ouders zijn die hun jongens laten wegtrekken zonder met hen over alles gesproken te hebben. Men is van de noodzakelijkheid daarvan helaas nog al te weinig doordrongen.

Gij hebt voor de veiligheidsmaatregelen te zorgen.

Wilt u er enkele weten?

Stel uw predikant in kennis van het vertrek van uw zoon. Stuur zelf zoo spoedig mogelijk bericht aan den predikant uit de betrokken garnizoensplaats. Licht hem in op uw jongen, wellicht heeft hij leiding en steun noodig.

Veiligheid voor alles.

Denkt u er aan, als uw zoon onder de wapenen komt. Het gaat om een menschenziel.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Haarlem-Noord: W. Kremer te Leeuwarden.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Moercapele en te Ridderkerk: A. de Blois te Dirksland.

Bedankt voor:

Aagtekerke: M. Heikoop te Utrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Bergschenhoek: W. Vroegindewij te Zegveld.
Dokkum (toez.): J. W. B. Cohen te Waperveen.
Lage Vuursche: D. J. v. d. Graaf te Ede.
Nieuwe Pekela: Cand. P. A. v. d. Vlucht te Drunen.
Ouddorp: J. Spelt te Molenaarsgraaf.
Schoonhoven: C. B. Holland te Putten.
Stavoren (toez.): Cand. A. v. d. Hey te Sneek.
Voorburg (toez.): J. Roodenburg te Vroomshoop.
Wateringen: Cand. H. J. Groenewegen, hulppred. te L. duinen.
Wilnis: A. F. P. Pop te Monster.

Aangenomen naar:

Suawoude-Tietjerk: H. Schroten te Sluipwijk.

Bedankt voor:

Gendt (Geld.): G. J. v. d. Burgt te Sellingen.
Ouddorp: J. Spelt te Molenaarsgraaf.
Otterloo: J. E. Klomp te Ede.
Wousterwoude: J. Lekkerkerker te Oldebroek.

Intrede te:

Enter: P. v. d. Staaij. Tekst: Jes. 53: 11b en Jes. 53: 1.
Kralingen: J. H. Stelma. Tekst: 2 Petr. 1: 19.
Willige-Langerak: Cand. A. de Leeuw. Tekst: Luc. 11: 1.
Workum: C. G. H. Blok. Tekst: 2 Cor. 8: 9.

Afscheid van:

Almkerk: Van Dingstee. Tekst: Col. 3: 16a.
Noordwijk (Gr.): W. Tj. Klumper. Tekst: Joh. 17: 3.

Overleden:

P. A. C. Douwes, pred. te Weert, 63 jaar.
C. L. Voorhoeve, em.-pred. te Vlissingen, 71 jaar.

Veertien eenvoudige Oefeningen

nagelaten door A. PUNT in leven Oefenaar bij de Geref. Kerken met een woord ter inleiding van Prof. Dr F. W. GROSHEIDE.

Uitgegeven ten voordeele van de V.U.

Met portret van den schrijver — 192 bladz. f 1.25.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

E D E C E A - E D I T I E

Verschenen:

No. 1. H. W. Aalders, Zwogers.
No. 2. S. Williams, Een zware strijd.
No. 3 en 4. A. P. Siviter, Binnen de paleispoorten, 2 deelen.
No. 5. Cris Vanellus, De buit van Carthago.

Een spannend jongensboek.

No. 6. G. J. Peelen, De ongerepte uitzet.

Spoedig verschijnt:

No. 7. P. A. de Rover, Wolken en zon.
Een boek voor jongens en meisjes van 8-14 jaar. Zeer geschikt als klasse-leesboek (spelling-Marchant) en uitdeeling op Zondagsscholen.

Verkrijgbaar bij de plaatselijke colporteurs of bij de Drukkerij Edecea te Hoorn. Toezending door de uitgeefster alleen na ontvangst der gelden p. postw. of giro 32404. Ook verkrijgbaar in den Spoorwegboekhandel.
Op verzoek gratis toezending catalogus.

Ingen. 25 ct., geb. 70 ct.

Het

Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken in Nederland 1935

is deze week verschenen

Prijs f1.— - gecart. f1.25 - 432 blz.

Hebt U al besteld? Het is te bestellen bij den Boekhandel en bij de Uitgevers OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Chr. Muziektijdschrift „De Harp” met maandelijksche Muziekbijlage

f 1.50 per Jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheel voldoening smaken.

Adm.-Adres: te Helmersstraat 94 - Amsterdam (W.)

Heden verscheen:

INLEIDING IN DE ZIELKUNDE

DOOR

Dr J. H. BAVINCK

TWEDE HERZIENE

EN VERMEERDERDE DRUK

Bewerkt door Dr A. KUYPERS

Royaal formaat. 416 blz.

Prijs f 4.90 - Geb. f 5.90

De eerste druk was in enkele jaren uitverkocht. Daar Dr Bavinck geen gelegenheid had zijn werk te herzien, heeft de bekende Dr A. Kuypers dezen tweeden druk bezorgd. Door herziening en uitbreiding heeft het boek aan betekenis gewonnen. Wie ingeleid wil worden in de problemen der ziel, bestudeere dit werk.

Vraag gratis prospectus. In elken boekhandel.

J. H. Kok N.V. Kampen

Lezers van „De Reformatie” die met zooveel sympathie blind ontvangen, wilt ook een FAMILIE-ADVERTENTIE ter plaatsing zenden.

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigarette? Of prefereert U een Cigarette? Dan kunt U terecht bij de Hilversumse Cigarettefabriek.

SIGAREN MAGAZINE „THE OLDSMOKE” KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

LOURENS INGELS

Een episode uit het goddelijk leven op Walcheren omstreeks 1780 door A. JANSE hoofd Chr. School Biggendaal

Prijs f 0.60

Tweede druk

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre